

29 Νοεμβρίου, 1990

[ΧΡΥΣΟΣΤΟΜΗΣ, Δ/στής]

ΑΝΑΦΟΡΙΚΑ ΜΕ ΤΟ ΑΡΘΡΟ 146 ΤΟΥ ΣΥΝΤΑΓΜΑΤΟΣ

ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΓΕΝΕΘΛΙΟΥ,

Αιτητής,

v.

ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ ΑΜΠΕΛΟΥΡΓΙΚΩΝ ΠΡΟΪΟΝΤΩΝ,

Καθ' ων η αίτηση.

(Υπόθεση Αρ. 1003/89).

-
- Διοικητική πράξη — Αιτιολογία — Οργανισμοί Δημοσίου Δικαίου — Συμβούλιο Αμπελουργικών Προϊόντων — Προαγωγές — Θέση Επόπτη Α' — Προσωπικές συνεντεύξεις υποψηφίων — Παντελής έλλειψη αναφοράς σχετικά με την εντύπωση που έκαμαν στο Συμβούλιο οι υποψήφιοι — Ασάφεια στη λήψη της προσβαλλόμενης απόφασης — Έλλειψη αιτιολογίας η οποία δεν συμπληρώνετο από τα στοιχεία του φακέλου — Ακύρωση της επίδικης διοικητικής απόφασης — Εφαρμοστέες αρχές αναφορικά με το τι αποτελεί δέουσα αιτιολογία. 5
- Οργανισμοί Δημοσίου Δικαίου — Συμβούλιο Αμπελουργικών Προϊόντων — Προαγωγές — Προσωπικές συνεντεύξεις υποψηφίων — Πρακτικά — Τα πρακτικά πρέπει να μεταδίδουν την κρίση του αποφασίζοντος οργάνου αναφορικά με τη γενική εντύπωση που δημιούργησαν οι υποψήφιοι, χωρίς υποχρέωση καταγραφής των ερωτήσεων και απαντήσεων κατά τη διάρκεια των συνεντεύξεων. 10
- Οι λόγοι ακυρώσεως που προβλήθηκαν στην προσφυγή κατά της απόφασης του Συμβουλίου Αμπελουργικών Προϊόντων για μη προαγωγή του αιτητή, ήταν η έλλειψη αιτιολογίας και η ανυπαρξία έκθεσης στα πρακτικά της απόφασης που να αναφέρεται στην απόδοση των υποψηφίων κατά τις συνεντεύξεις. 20
- Το Ανώτατο Δικαστήριο επέτρεψε την προσφυγή και αποφάνθηκε ότι: 25

1. Η αιτιολογία διοικητικής πράξης αποτελεί την έκθεση των πραγματικών και νομικών λόγων που οδήγησαν τη Διοίκηση στην απόφασή της καθώς και των κριτηρίων με βάση τα οποία η Διοίκηση άσκησε τη διακριτική της ευχέρεια.
2. Η αιτιολογία διοικητικής πράξης πρέπει να είναι σαφής και συγκεκριμένη ώστε να είναι εφικτός ο δικαστικός έλεγχος.
3. Η αιτιολογία διοικητικής πράξης μπορεί να συμπληρώνεται από τα στοιχεία του φακέλου.

Στην παρούσα υπόθεση η απλή αναφορά στα καθιερωμένα κριτήρια χωρίς να αιτιολογείται η κρίση του Συμβουλίου η οποία δεν συμπληρώνεται από το φάκελο, δεν αποτελεί δέουσα αιτιολογία όπως έχει νομολογιακά καθιερωθεί. Ως εκ τούτου η προβαλλόμενη απόφαση υπόκειται εις ακύρωση.

Η προσφυγή επιτυγχάνει χωρίς έξοδα.

20 Αναφερόμενες υποθέσεις:

Παπαμιχαήλ ν. Δημοκρατίας (1990) 3 Α.Α.Δ. 816,

25 *Περικλέους ν. Κυπριακού Οργανισμού Τουρισμού (1989) 3(Γ) Α.Α.Δ. 1116,*

Εκτωρίδης ν. Ε.Δ.Υ. (1990) 3 Α.Α.Δ. 922.

Προσφυγή.

30 Προσφυγή εναντίον της απόφασης του Συμβουλίου Αμπελουργικών Προϊόντων με την οποία προήγαγε τα ενδιαφερόμενα μέρη στη θέση Επόπτη Α΄ αντί του αιτητή.

35 *Α. Σ. Αγγελίδης, για τον Αιτητή.*

Α. Π. Αναστασιάδης, για τους Καθ' ων η αίτηση.

Κ. Αιμιλιανίδης, για το Ενδιαφερόμενο Μέρος 1.

40 *Α. Σοφοκλέους για Α. Σκορδή, για το Ενδιαφερόμενο Μέρος 3.*

Cur. adv. vult.

ΧΡΥΣΟΣΤΟΜΗΣ, Δ.: Το επίδικο θέμα της παρούσας προσφυγής είναι η εγκυρότητα της απόφασης των καθ' ων η αίτηση με την οποία τα ενδιαφερόμενα μέρη Στέλιος Ευσταθίου, Ρένος Παπαδόπουλος, Κλεόπας Ιακώβου και Παντελής Μανώλη, προ-
 άχθηκαν αντί του αιτητή στη θέση Επόπτη Α στο Συμβούλιο
 Αμπελουργικών Προϊόντων. 5

Την 15.11.89 το Συμβούλιο Αμπελουργικών Προϊόντων συ-
 νήλθε σε συνεδρία με σκοπό την πλήρωση των επίδικων θέσεων.
 Παρόντες στη συνεδρία ήταν ο Πρόεδρος, ο Αντιπρόεδρος και
 έξι μέλη του Συμβουλίου. Στη συνεδρία παρίστατο και ο Διευ-
 θυντής. Το Συμβούλιο μελέτησε τον κατάλογο των εκλεξιμών
 για προαγωγή στις πιο πάνω θέσεις που ικανοποίησαν τα σχέ-
 δια υπηρεσίας, στους οποίους περιλαμβανόταν ο αιτητής και τα
 τέσσερα ενδιαφερόμενα πρόσωπα. 10
 15

Ακολούθως το Συμβούλιο έλαβε την υπό κρίση απόφαση και
 το σχετικό απόσπασμα από τα πρακτικά της συνεδρίας έχει ως
 ακολούθως: 20

"Στη συνέχεια το Συμβούλιο και σύμφωνα με τον Κανονι-
 σμό 15(1) των πιο πάνω Κανονισμών, συμπλήρωσε τις συνε-
 ντεύξεις με όλους τους υποψηφίους και αφού έλαβε υπόψη
 του όλα τα ενώπιόν του ουσιώδη στοιχεία που αφορούν
 τους υποψηφίους, δηλαδή τις εμπιστευτικές εκθέσεις, ταπά-
 ντα σε συνάρτηση με τα Σχέδια Υπηρεσίας, την αρχαιότητα,
 την επίδοση τους κατά την προφορική συνέντευξη η οποία
 μεταξύ άλλων απέβλεπε στην αξιολόγηση των υποψηφίων
 όσον αφορά την προσωπικότητα και την ικανότητα διατύπω-
 σης και υποστήριξης απόψεων πάνω σε θέματα συναφή με τα
 καθήκοντα των θέσεων, κατέληξε ομόφωνα στα ακόλουθα συ-
 μπεράσματα:- 25
 30

(1) Για τις 4 θέσεις των Εποπτών Α' οι πιο κάτω υπάλληλοι
 κατά αλφαβητική σειρά, κρίθηκαν οι πιο κατάλληλοι για
 προαγωγή στις θέσεις αυτές:- 35

1. Ευσταθίου Στέλιος
2. Ιακώβου Κλεόπας
3. Μανώλη Παντελής
4. Παπαδόπουλος Ρένος" 40

Σαν αποτέλεσμα καταχωρήθηκε η παρούσα προσφυγή.

- Σαν βασικότερος λόγος της προσφυγής προβάλλεται ο ισχυρισμός για αοριστία ή ανύπαρκτη αιτιολογία της υπό κρίση απόφασης. Πιο συγκεκριμένα, ο δικηγόρος του αιτητή ανέφερε πως στα πρακτικά της 15.11.89 αναφέρεται πως το Συμβούλιο
- 5 "συμπλήρωσε" τις συνεντεύξεις με όλους τους υποψηφίους και έθεσε το ερώτημα πότε άρχισαν οι συνεντεύξεις και πότε συμπληρώθηκαν από το Συμβούλιο και από ποιους διενεργήθηκαν αρχικά ή προγενέστερα.
- 10 Έχω την άποψη ότι δεν δίδεται η σωστή ερμηνεία των πρακτικών με την εισήγηση του δικηγόρου του αιτητή. Ίσως να πρόκειται περί κακής διατύπωσης, όμως διαβάζοντας ολόκληρο το κείμενο γίνεται καθαρό πως η λέξη "συμπλήρωσε" αναφέρεται στη
- 15 συμπλήρωση όλων των συνεντεύξεων που άρχισαν και συμπληρώθηκαν κατά τη συνεδρία εκείνη και δεν εννοείται πως άρχισαν σε προηγούμενη συνεδρία και συμπληρώθηκαν μεταγενέστερα.

- Η δεύτερη και κυριότερη εισήγηση αφορά την ανυπαρξία έκθεσης στα πρακτικά της απόφασης που να αναφέρεται στην απόδοση των υποψηφίων κατά τις συνεντεύξεις. Ο δικηγόρος του αιτητή διερωτάται τι ήταν αυτό που οδήγησε το Συμβούλιο στον αποκλεισμό του αιτητή, σε τι κρίθηκαν ότι υπερετερούσαν τα ενδιαφερόμενα πρόσωπα, ποια ήταν η όλη εικόνα που σχημάτισε το Συμβούλιο από την απόδοση των υποψηφίων στις συνεντεύξεις και διατυπώνει την άποψη πως τα ερωτήματα αυτά είναι
- 20 αναπάντητα, με αποτέλεσμα να μην μπορεί να ασκηθεί ο απαιτούμενος δικαστικός έλεγχος.

- Ο δικηγόρος των καθ' ων η αίτηση ισχυρίζεται, μεταξύ άλλων, πως η επίδικη απόφαση είναι αιτιολογημένη και με σαφήνεια αναφέρει ότι το Συμβούλιο έλαβε υπόψη του τα καθιερωμένα κριτήρια και την επίδοση των υποψηφίων κατά την προφορική συνέντευξη, η οποία, μεταξύ άλλων, απέβλεπε στην αξιολόγηση των υποψηφίων όσον αφορά την προσωπικότητα στην
- 30 ικανότητα διατύπωσης και στην ικανότητα υποστήριξης απόψεων πάνω σε θέματα συναφή με τα καθήκοντα των θέσεων.

- Οι δικηγόροι των ενδιαφερομένων μερών 1 και 3 υιοθέτησαν τις θέσεις του δικηγόρου των καθ' ων η αίτηση.
- 40

Όσον αφορά το θέμα της αιτιολογίας, υπάρχουν πάρα πολλές αποφάσεις. Θα παραθέσω μερικές από αυτές και πρώτα θα αναφερθώ στο ακόλουθο απόσπασμα από τον Οικονόμου "Ο Δικαστικός Έλεγχος της Διακριτικής Εξουσίας" 1966, σελ. 235, που

υιοθετήθηκε στην *Παπαμιχαήλ v. Δημοκρατίας* (1990) 3 Α.Α.Δ. 816:

"Η αιτιολογία της ελεγχόμενης πράξης διακριτικής εξουσίας πρέπει να είναι διατυπωμένη με σαφήνεια. Είναι σαφές εφόσον αναφέρονται συγκεκριμένα τα στοιχεία στα οποία η Διοίκηση στήριξε την ουσιαστική κρίση της, ειδικά για την κρινόμενη περίπτωση, σε τρόπο ώστε να είναι εφικτός ο δικαστικός έλεγχος. Η σαφήνεια αυτή δεν είναι συνάρτηση της λεπτομέρειας, αρκεί η αιτιολογία να είναι σαφής, έστω και περιληπτική, εφόσον τα επί μέρους στοιχεία υπάρχουν αναλυτικά στο φάκελο. Αιτιολογία που διατυπώνεται κατά γενικό και αόριστο τρόπο, ώστε να μην προκύπτει με ποια στοιχεία μορφώθηκε η κρίση ή πρόκριση της Διοίκησης, είναι αόριστη, γιατί ο Δικαστής δεν έχει στη διάθεση του συγκεκριμένα στοιχεία επιδεικτικά δικανικής εκτίμησης και άσκησης του δικαστικού ελέγχου. Η αοριστία όμως καλύπτεται από τα στοιχεία του φακέλου όταν τα στοιχεία αυτά συμπληρώνουν την αοριστία, στην περίπτωση που το σφάλμα περιορίζεται στη διατύπωση της αιτιολογίας."

Στην ίδια προσφυγή αναφέρθηκαν επίσης τα ακόλουθα στη σελ. 4, τα οποία υιοθετώ:

Η αιτιολογία μιας διοικητικής πράξης αποτελεί την έκθεση των πραγματικών και νομικών λόγων που οδήγησαν τη Διοίκηση στην απόφασή της, καθώς και παράθεση κριτηρίων με βάση τα οποία άσκησε η Διοίκηση τη διακριτική της ευχέρεια - (Δαγτόγλου - Διοικητικό Δίκαιο α, β' έκδοση, σελ. 219, Παναγοπούλου - Περί της Αιτιολογίας των Διοικητικών Πράξεων, 1976, σελ. 25, 106).

Οι αποφάσεις των Διοικητικών Αρχών πρέπει να περιέχουν πλήρη επαρκή και σαφή αιτιολογία. Η αιτιολογία αυτή μπορεί να συμπληρώνεται από τα στοιχεία του φακέλου. Η πλήρης αιτιολογία περιέχει ή δείχνει τη νομική βάση της διοικητικής απόφασης. Η αιτιολογία συνδέεται άμεσα με τη νομική έκδοση και νομιμότητα της διοικητικής πράξης. Περαιτέρω είναι αναγκαία για να μπορεί με ευχέρεια να γίνεται ο δικαστικός έλεγχος. (*Pancyprian Federation of Labour (PEO) and 1. Board of Cinematograph Films Censors, 2. Minister of Interior of the Republic of Cyprus* (1965) 3 C.L.R. 27, *Antonis Nicolaides v. the Municipality of Latsia through the Municipal Council of Latsia* (1987) 3 C.L.R. 1496).

Επίσης στην υπόθεση *Περικλέους ν. Κ.Ο.Τ.* (1989) 3(Γ) Α.Α.Δ. 1116, αναφέρονται τα ακόλουθα στις σελ. 1119 και 1120:

5 "Κατόπιν διεξοδικής αναφοράς στα ενώπιόν μου πρακτικά της επίδικης απόφασης βρίσκω ότι η απλή αναφορά που γίνεται σε συνεντεύξεις χωρίς να έχουν καταγραφεί οι εντυπώσεις που δημιουργήθηκαν στα μέλη της Επιτροπής σχετικά με την απόδοση των υποψηφίων σε αυτές, και οι οποίες όπως αναφέρεται λήφθηκαν υπόψη κατά την τελική επιλογή, στερείτην επίδικη απόφαση από ένα απαραίτητο μέρος της αιτιολογίας της και καθιστά έτσι αδύνατο το δικαστικό έλεγχο της απόφασης αυτής. Σχετική είναι η απόφαση της Ολομέλειας στην υπόθεση *Χριστοδουλίδης ν. Δημοκρατίας* (1986) 3 Α.Α.Δ. 1637."

15 Η υποχρέωση αυτή κάθε συλλογικού οργάνου για τήρηση πρακτικών δεν καθιστά απαραίτητη την καταγραφή με κάθε λεπτομέρεια και στην περίπτωση συνεντεύξεων το πρακτικό θα πρέπει να μεταδίδει την κρίση του αποφασίζοντος οργάνου αναφορικά με τη γενική εντύπωση που δημιούργησαν οι υποψήφιοι. Σχετική είναι η πρόσφατη απόφαση της Ολομέλειας του Ανωτάτου Δικαστηρίου στην *Εκτωρίδης ν. Ε.Δ.Υ.* (1990) 3 Α.Α.Δ. 922, όπου στη σελ. 927 αναφέρονται τα ακόλουθα:

25 "Αναφορικά με το δεύτερο ζήτημα, συμφωνούμε με την κρίση του πρωτόδικου δικαστή, ότι δηλαδή η Ε.Δ.Υ. δεν είχε υποχρέωση να καταγράψει τις ερωτήσεις και απαντήσεις κατά τη διάρκεια των συνεντεύξεων, αλλά στο σχετικό πρακτικό της να μεταδίδει την κρίση της αναφορικά με τη γενική εντύπωση που άφησαν οι υποψήφιοι κατά τη διάρκεια της προφορικής αυτής εξέτασης, και αν υπήρχε διαφωνία μεταξύ των μελών της, αυτή να καταγραφεί (Δες απόφαση της Ολομέλειας στην υπόθεση *Δημοκρατίας ν. Ποτούδης κ.ά.* (1987) 3 Α.Α.Δ. 1591)."

35 Στην υπό κρίση υπόθεση, γίνεται φανερό από το σχετικό πρακτικό, πως η επίδοση στις συνεντεύξεις επηρέασε ουσιαστικά το Συμβούλιο στη λήψη της επίδικης απόφασης. Όμως πουθενά δεν αναφέρεται οτιδήποτε σχετικά με την εντύπωση που έκαμαν στο Συμβούλιο οι υποψήφιοι. Περαιτέρω η επίδικη απόφαση κρίνεται ασαφής, δεδομένου ότι γίνεται απλή αναφορά στα καθιερωμένα κριτήρια χωρίς να αιτιολογείται η κρίση του Συμβουλίου, η οποία και δεν συμπληρώνεται από το φάκελο. Συνεπώς η επίδικη απόφαση πάσχει για τους πιο πάνω λόγους και υπόκειται

εις ακύρωση.

Έχοντας καταλήξει στο συμπέρασμα αυτό δεν θα εξετάσω τους άλλους λόγους ακυρότητας που προβάλλονται.

5

Η προσφυγή επιτυγχάνει. Η επίδικη απόφαση ακυρώνεται. Δεν επιδικάζονται έξοδα.

Η προσφυγή επιτυγχάνει χωρίς έξοδα.

10